

Uitwerking: Plan van aanpak Jeugdsport en Talentontwikkeling

Datum: 16 juni 2025

Afzender: Vereniging Sport Nederland, Platform Ondernemende Sportaanbieders, NOC*NSF, Mulier Instituut, Kenniscentrum Sport en Bewegen en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

1. Inleiding

1.1 Waarom nu?

Sinds de introductie van het eerste Sportakkoord is 'van jongs af aan vaardig in bewegen' een belangrijk thema binnen het overheidsbeleid. In de [Najaarsbrief Sport en Bewegen 2024](#) pleit staatssecretaris van Jeugd, Preventie en Sport, Vincent Karremans, voor een versnelling op dit vlak. Met dit plan van aanpak leveren we, vanuit nieuwe inzichten en (internationale) kennis, een belangrijke bijdrage aan deze versnelling met een koppeling naar duurzame talentontwikkeling.

Bij bewegen en sporten ligt van oudsher de nadruk op het fysieke domein en diens componenten zoals motorische vaardigheden, kracht of fitheid. Uit onderzoek weten we dat (in alle levensfasen) psychologische, sociale en cognitieve componenten van bewegen ook een belangrijke rol spelen om een leven lang te sporten en bewegen.

1.2 Beweegwijsheid

Beweegwijsheid (of 'physical literacy' in het Engels) is een breed en holistisch concept dat onze relatie met bewegen en sport gedurende ons leven beschrijft [Visiedocument: Wat is beweegwijsheid?](#) Vanuit deze holistische benadering worden aspecten uit verschillende componenten (fysieke, psychologische, sociale en cognitieve) geïntegreerd in het concept van beweegwijsheid:

- **Kunnen**
In staat zijn te bewegen – motorische vaardigheden en andere fysieke mogelijkheden, bijvoorbeeld kracht, uithoudingsvermogen, lenigheid (fysiek);
- **Willen**
Zelfvertrouwen hebben in eigen bewegen en sporten, motivatie ontwikkelen, leren omgaan met uitdagingen en teleurstellingen (psychologisch);
- **Verhouden**
Zich weten te verhouden tot anderen tijdens het bewegen en sporten, samen bewegen beleven, omgaan met verschillende niveaus en/of vormen van deelname aan beweeg- en sportactiviteiten (sociaal);
- **Weten**
Weten welke vorm van bewegen en sport bij je past, omgaan met veranderende omstandigheden/contexten, kennis over (spel)regels (cognitief).

Idealiter wordt in de jeugd het fundament gelegd voor een leven lang bewegen. We maken kinderen 'beweegwijs' door ze te ondersteunen om zich op het gebied van de verschillende componenten te ontwikkelen die voorwaardelijk zijn om een leven lang te kunnen bewegen.

Bovendien snijdt het sportieve mes aan twee kanten, want inzetten op beweegwijsheid bevordert ook duurzame talentontwikkeling. Een aanpak vanuit beweegwijsheid helpt om de kweekvijver waaruit gevist kan worden te vergroten, zodat zowel breedte- als topsport hier vruchten van kunnen plukken. Daarnaast blijven we investeren in talentontwikkeling om de route naar de topsport op een verantwoorde wijze te organiseren.

1.3 Leeftijd(fase)n jeugd

We zijn ons ervan bewust dat iedere sporter, in elke fase, eigen drijfveren en motieven kent om wel of niet te blijven sporten en (sportief) bewegen. Verschillende aanpakken en maatwerk helpen het systeem krachtig te houden. Juist door de verschillende perspectieven (zoals breedtesport en topsport, maar ook de persoonlijke wensen, behoeften en ambitie) ruimte te bieden en hierop in te spelen, zorgen we ervoor dat we kunnen aanpassen, veranderen en verbeteren.

Beweegwijsheid is niet leeftijdsgebonden (iedereen kan beweegwijs worden). Maar de ontwikkeling van beweegwijsheid vraagt wel om verschillende acties bij verschillende leeftijden. In de levensfase 0-4 jaar ligt de nadruk op een actieve start waarbij spelenderwijs ontdekken en ontwikkelen centraal staat. In de basisschoolleeftijd (4-12 jaar) wordt een brede basis gelegd. Dit betekent dat we in deze fase voornamelijk ervoor willen zorgen dat kinderen gaan ontdekken. Zo moeten jonge kinderen nog veel vaardigheden leren en ook leren omgaan met een groeiend lichaam. Kinderen doen eerste persoonlijke ervaringen op met bewegen door bijvoorbeeld buiten te spelen. In deze levensfase spelen de omgeving waarin het kind opgroeit en ook de lessen bewegingsonderwijs op school een belangrijke rol in de ontwikkeling. Later ontwikkelt de jeugd haar 'eigen' identiteit. Motivatie en plezier spelen hierbij ook een belangrijke rol. Dit impliceert dat we, vanuit maatwerk, een aantal generieke typen sporters/ bewegers kennen. Binnen de jeugd maken we dus onderscheid in de leeftijdscategorieën 0-4 jaar, 4-11 (met aandacht voor onderbouw/bovenbouw) en 12-18 jaar (met een zachte knip rond 15/16 jaar in verband met instroom in talentprogramma's). Binnen dit plan zien we de ontwikkeling van kinderen van 0-4 jaar vooral als de opstap naar beweegwijsheid, waarbij kinderen gestimuleerd worden in de natuurlijke ontwikkeling. Vanaf 4 jaar kiezen we expliciet voor het investeren in de bevordering van beweegwijsheid.

1.4 Contexten

We richten ons in dit plan voornamelijk op de vier contexten waar 'de Nederlandse jeugd' het meest te vinden is, en die dus het meest bij (kunnen) dragen aan het ontwikkelen van een beweegwijze generatie. Het gaat om:

- Sport
- Schoolomgeving
- Openbare ruimte
- Thuisomgeving

Deze contexten spelen allemaal een rol bij het beweegwijs maken van kinderen.

In dit document: [*Hoe kan beweegwijsheid bijdragen aan Jeugdsport en Talentontwikkeling?*](#) zijn per context de meest relevante aandachtspunten en bouwstenen om beweegwijsheid te stimuleren beschreven. Om meer jeugd beweegwijs te maken, is een effectieve samenwerking tussen de verschillende contexten noodzakelijk. Ze zijn namelijk allemaal, op een eigen manier, van invloed op de componenten van beweegwijsheid, waarmee een leven lang bewegen wordt bevorderd. De ontwikkeling van beweegwijsheid is dus een **gedeelde verantwoordelijkheid**.

Dit betekent dat het van belang is dat alle contexten dezelfde boodschap uitdragen en dat we bij beleidsontwikkeling het zelfde einddoel hanteren: beweegwijsheid.

2. Hoe gaan we dit bereiken?

2.1 Welke strategieën hebben we gekozen?

In deze paragraaf gaan we in op de manier hoe we onze ambities willen bereiken. Door een uniforme denkwijze toe te passen op onze strategieën en acties, en deze met elkaar te verbinden, bereiken we een groter effect. Voor de strategische keuzes in de aanpak binnen de context sport hebben we ook gekeken naar andere landen. Zo heeft in Zweden een aantal onderzoekers en beleidsmakers recentelijk een evidence-based kader beschreven voor de ontwikkeling van jonge sporters in een nationale sportcontext (Lundberg et al., 2025). Deze aanbevelingen hebben we meegenomen in onze strategische keuzes.

Niet iedereen groeit op in een omgeving waarin de ontwikkeling van beweegwijsheid gestimuleerd wordt. Zoals eerder benoemd, gaat het om een beweegreis die individuen maken. Dat betekent dat men gedurende de verschillende fases in het leven in verschillende contexten zijn beweegwijsheid kan ontwikkelen, c.q. dat de ontwikkeling daarvan gestimuleerd kan worden. Idealiter wordt bij het stimuleren van de ontwikkeling van beweegwijsheid rekening gehouden met het holistische karakter van het concept. Dit betekent dat de ontwikkeling van de verschillende componenten in samenhang gestimuleerd worden.

Daarmee is de ontwikkeling van beweegwijsheid een gedeelde verantwoordelijkheid. Zowel de directe thuisomgeving (bijvoorbeeld ouders), de sociale omgeving (docenten (onderwijs), trainers (sport), zorgverleners (zorg)) en de fysieke omgeving (politici, beleidsmakers (overheid) dragen in belangrijke mate bij aan de ontwikkeling van de beweegwijsheid van de jeugd.

Als Sportakkoord II partners hebben we vooral invloed op de context sport en willen we de samenwerking en samenhang met andere contexten versterken. We doen al veel, maar daarbij hebben we eerder geen rekening gehouden met beweegwijsheid als concept. Daardoor is de samenhang/mate van integraliteit nog niet op het niveau dat we nastreven. Dit is iets waaraan we de komende jaren met alle sectoren (contexten) moeten werken. We willen met dit plan een basis leggen en een startsignaal geven voor het versterken van deze samenwerking en afstemming, die nodig is en die veel kansen biedt.

Kortom: Hoe gaan we meer jeugd beweegwijs maken en daarmee bijdragen aan duurzame talentontwikkeling en het leggen van een goede basis voor een leven lang sporten en bewegen?

Om de doelen te realiseren, zetten we binnen de context sport in op de volgende facetten:

- Maximaliseren van instroom en beweegdeelname (jongste jeugd, 4-12 jaar). De jongste jeugd willen we beweegwijs maken, om sport en bewegen op zo jong mogelijke leeftijd onderdeel te laten zijn van het dagelijks leven (en gedrag).
- Voorkomen van uitstroom (13-18 jaar). Jeugd die al sport en beweegt willen we behouden, omdat we weten dat wanneer jeugd actief blijft tot 18 jaar, de actieve levensstijl in het DNA zit. Door zich verder te ontwikkelen in beweegwijsheid, leggen ze een goed fundament voor de rest van het leven.
- Stimuleren van doorstroom. De sporters die dreigen uit te vallen bij een bepaalde sport, willen we behouden voor de sport en goed begeleiden door ze enthousiast te maken en voldoende bagage mee te geven om door te stromen naar ander, beter passend sport- of beweegaanbod.

Daarbij maken we gebruik van de volgende strategieën (toelichting, zie paragraaf 2.2):

1. Door scholing aan te bieden;
2. Door kennisuitwisseling te organiseren;
3. Door lerende omgevingen te realiseren;
4. Door het aanpassen van aanbod;
5. Door samenwerking en samenhang te initiëren;
6. Door de "kweekvijver" te vergroten;
7. Door het verantwoord herkennen en verantwoord ontwikkelen van talentvolle sporters.

Het is belangrijk op te merken dat de verschillende acties niet los van elkaar kunnen worden gezien, maar elkaar juist versterken. Het begrip 'holistisch' is reeds meerdere malen genoemd. Wij benaderen de acties dan ook vanuit een holistisch perspectief, waarbij de acties als één geheel worden beschouwd in plaats van als afzonderlijke delen. Wel kunnen de acties afzonderlijk van elkaar worden gerealiseerd. Zo helpt een aanpak vanuit beweegwijsheid om de kweekvijver te vergroten, zodat zowel breedte- als topsport hier de vruchten van kunnen plukken. Daarnaast blijven we investeren in talentontwikkeling om de route naar de topsport op een verantwoorde wijze te organiseren.

2.2 Strategieën en actielijnen

Door scholing aan te bieden

Toelichting: elke jeugdsporter verdient aantoonbaar bekwame begeleiding. Een jeugdtrainer/-coach, kadercoach, en buurtsportcoach moet weten wat beweegwijsheid is en in staat zijn om dit actief te stimuleren.

Omdat sportverenigingen doorgaans met vrijwilligers werken en NOC*NSF in samenwerking met sportbonden invloed heeft op hun scholingsbeleid, richten we ons op deze groep met concrete opleidingsprogramma's. Voor ondernemende sportaanbieders, die met professioneel betaalde krachten werken, vervult POS een signalerende en adviserende rol richting brancheorganisaties en opleidingsinstituten.

Een jeugdtrainer heeft direct invloed op het bevorderen van beweegwijsheid onder de jeugd en is van onschatbare waarde voor de ontwikkeling van jeugdige sporters, zowel op sportief als persoonlijk vlak. Het tegenovergestelde is ook waar: een trainer die onbewust of ondeskundig handelt, kan negatieve invloed uitoefenen op de ontwikkeling van kinderen, het plezier in sport en bewegen en zelfs bijdragen aan vroegtijdige uitval.

Wanneer jeugdtrainers zorgen voor een verantwoorde ontwikkeling, blijven kinderen langer sporten en vindt er dus minder uitstroom plaats. Toch is het zo dat het merendeel van de trainers bij sportverenigingen vrijwilligers zijn zonder specifieke opleiding, cursus of bijscholing. Bij ondernemende sportaanbieders is dit anders, daar zijn trainers doorgaans in dienst en beschikken zij wel over een opleiding, cursus of bijscholing. Gemiddeld genomen heeft één jeugdtrainer invloed op 8-10 jeugdsporters per sessie.

Ook trainers bij sportverenigingen zijn gebaat bij passende begeleiding en ondersteuning. Momenteel is aandacht hiervoor bij een groot aantal gemeentes en sportverenigingen nog niet structureel ingebed in het beleid. Daarom willen we hier een versnelling in aanbrengen en het aantal opgeleide kadercoaches per sportvereniging verhogen. Gemiddeld genomen heeft een kadercoach invloed op de begeleiding van 20 jeugdtrainers en daarmee indirect op honderden jeugdsporters. Om het aantal bekwame jeugdtrainers en opgeleide kadercoaches te vergroten, gaan we het volgende realiseren:

Jeugdtrainers

- Het opstellen van een basisprofiel voor verenigingen, met hierin aandacht voor beweegwijsheid; voor ondernemende aanbieders adviseren we integratie via hun brancheorganisaties;
- Het opleiden van jeugdtrainers bij sportverenigingen met aandacht voor beweegwijsheid, om hen bewust te maken van hun rol en de verantwoordelijkheid die ze dragen. Mogelijk motiveert dit hen ook om zich verder op te leiden en door te stromen naar een hogere kwalificatie.

Kadercoaches / Buurtsportcoaches

- Het opleiden van kadercoaches, met aandacht voor beweegwijsheid;
- Het inrichten van een Community of Practice, waarin kadercoaches met en van elkaar leren, zodat van kadercoaching de normaalste zaak gemaakt kan worden;
- Het ontwikkelen en aanbieden van scholing (basismodule) m.b.t. beweegwijsheid voor buurtsportcoaches via [LAB](#);
- Het wijzen van brancheorganisaties op beweegwijsheid en suggesties doen hoe zij dit in hun scholingen kunnen integreren;
- Het onderzoeken hoe beweegwijsheid binnen MBO-opleidingen geïntegreerd kan worden (geldt voor zowel jeugdtrainers bij ondernemers, als kader-/ buurtsportcoaches bij alle sportaanbieders).

Door kennisuitwisseling te organiseren;

Toelichting: het concept beweegwijsheid is bekend, breed gedragen en wordt onderdeel van bestaand/ nieuw beleid bij zowel de partners van het Sportakkoord als relevante stakeholders.

Het concept 'beweegwijsheid' is een relatief nieuw concept in Nederland. Gezien de nieuwheid van dit gedachtegoed, is het van groot belang om het breder te verspreiden en ervoor te zorgen dat meer relevante organisaties hiermee bekend raken. Dit geldt niet alleen voor organisatie die actief in de sport zijn, maar juist ook daarbuiten. Denk hierbij aan relevante organisaties uit de eerdergenoemde contexten. Het verspreiden van deze boodschap is cruciaal om ervoor te zorgen dat beweegwijsheid een breed gedragen en effectief concept wordt dat een positieve invloed heeft op de jeugdige sporters en hun ontwikkeling. Zodra het gedachtegoed van beweegwijsheid is geaccepteerd en omarmd door deze organisaties, is de volgende stap om het te integreren en implementeren in het bestaande of nieuw te maken beleid. Dit betekent dat beweegwijsheid een vast onderdeel moet worden van de strategieën en programma's die gericht zijn op het bevorderen van sport en beweging onder de jeugd. Om de kennis en kunde over het concept beweegwijsheid te vergroten, gaan we het volgende realiseren:

- Het opstellen van een communicatieplan en een implementatiestrategie vanuit de Sportakkoord II partners voor de diverse achterbannen, betrokken organisaties (zoals onderwijs), specifieke doelgroepen (bijvoorbeeld trainers/ docenten en lokale kernteams) met aandacht voor de genoemde contexten;
- Het ophalen en verspreiden van goede voorbeelden vanuit diverse contexten;
- Het geven van presentaties over het gedachtegoed van beweegwijsheid, tijdens bijeenkomsten, of via spreekuren, webinars, podcasts etc.

NB. Het concept beweegwijsheid geldt natuurlijk niet alleen voor de doelgroep jeugd, maar is ook relevant voor de andere doelgroepen. Waar mogelijk zullen we daar ook koppelingen maken.

Door lerende omgevingen te realiseren;

Toelichting: alle gemeentes zijn in staat om beleid te ontwikkelen en toe te passen dat in lijn is met de visie op beweegwijsheid, waarbij onderscheid wordt gemaakt in de verschillende leeftijd fasen.

Het is van groot belang dat alle jeugd de mogelijkheid krijgt om te sporten en te bewegen in een omgeving die actief bijdraagt aan het ontwikkelen van beweegwijsheid. Omdat beweegwijsheid een relatief nieuw concept en gedachtegoed is, zullen de eerste fasen van de implementatie vooral gericht zijn op leren en ontdekken. Het is cruciaal om te begrijpen wat meer en minder effectief is, zodat we de juiste aanpak kunnen kiezen. Dit betekent dat we moeten experimenteren en evalueren welke methoden en strategieën het beste werken om beweegwijsheid te bevorderen. Daarnaast is het belangrijk om te identificeren welke benaderingen minder succesvol zijn en welke we moeten vermijden. Maar we moeten wel in ons achterhoofd houden dat wat in Rotterdam werkt, niet per se hoeft te werken in de Achterhoek. Maatwerk is hierbij van belang.

Door deze leerfase serieus te nemen, kunnen we een stevige basis leggen voor de verdere ontwikkeling en implementatie van beweegwijsheid en talentontwikkeling. Dit willen we samen doen met gemeentes en (regionale) sportaanbieders, waarbij we zoveel mogelijk ook stakeholders uit de andere contexten betrekken. Deze lerende omgeving gaan we als volgt opzetten:

- Individueel met gemeentes (eventueel in regionaal verband): samen met gemeentes een plan van aanpak maken hoe zij het begrip beweegwijsheid en de reis van de jeugdsporter kunnen implementeren in hun gemeente, waarbij we lokaal een zo breed mogelijk netwerk/keten opzetten;
- Individueel met sportbonden: samen met sportbonden een plan van aanpak maken hoe zij het begrip beweegwijsheid kunnen implementeren binnen hun sport;
- Adviseren van brancheorganisaties hoe zij het begrip beweegwijsheid kunnen implementeren binnen hun sport;
- [Handreiking 'Stimuleren van meer en beter bewegen voor school en omgeving'](#) toetsen en benutten om lokale samenwerking te stimuleren;
- Sportaanbieders begeleiden en/of adviseren bij het inrichten van beleid, programma's en acties op basis van beweegwijsheid in een pedagogische omgeving.

Door het aanpassen van aanbod;

Toelichting: er is passend sportaanbod voor iedere (potentiële) jeugdsporter.

Passend sportaanbod voor iedereen is sportaanbod dat aansluit bij de wensen, behoeftes, belevingswereld en ambitie van de jeugd. Het moet passen bij de motivatie, capaciteit en gelegenheid van de sporter en dient zich op alle componenten van beweegwijsheid te richten. Sportaanbod bevindt zich op veel verschillende plekken en kan worden uitgeoefend in verschillende organisatievormen, zoals:

- Sportverenigingen, sportclubs;
- Ondernemende sportaanbieders;
- Aanbieders van breedtesportevenementen (bijv. Hyrox, Vikingrun, Marathon);
- Groepen zelf georganiseerd, in de openbare ruimte;
- Individueel, zelf georganiseerd, in de openbare ruimte;
- Sportaanbod via school.

Binnen de verschillende vormen blijft de uitdaging hetzelfde: het laten aansluiten van het aanbod bij de belevingswereld en ambitie van de jeugd, zodat het passend is. Dit is echter nog niet overal het geval en hierdoor stopt juist een grote groep jeugdsporters, omdat er geen match meer is tussen hun wensen en behoeften en het sportaanbod. Om ervoor te zorgen dat het aanbod passend is, gaan we het volgende realiseren:

- Het helpen van de grootste jeugdsportbonden om sportaanbod met een eigen leerlijn voor de jeugd, waar de vier basiscomponenten van beweegwijsheid in terug komen, te realiseren. (instroom 4-12);
- Het helpen en/of adviseren van de grootste jeugdsportbonden en brancheorganisaties om, met beweegwijsheid in gedachten, hun spelvorm(en) aan te passen, door de manier van aanbieden, (competitie)opzet en teamindeling tegen het licht te laten houden, te analyseren en waar nodig door te laten ontwikkelen. Dit resulteert in concrete en toepasbare adviezen voor sportbonden en brancheorganisaties. (voorkomen uitstroom 13-18);
- Het onderzoeken van mogelijkheden om sportverenigingen en ondernemende sportaanbieders te verbinden op lokaal niveau. Dit zou kunnen door met één en hetzelfde lidmaatschap toegang te krijgen tot verschillende aanbieders. (doorstroom, alle leeftijden);
- Het leggen van (nog meer) verbindingen tussen het sportaanbod tijdens en na schooltijd en de lokale sportaanbieders, zodat een duurzame relatie en doorlopende lijn ontstaat waar de jeugd profijt van heeft. Denk hierbij bijvoorbeeld aan Schoolsportverenigingen, School en Omgeving en Sporthelden op school;
- Het aanhaken en benutten van het platform wat (top)sportevenementen biedt, zodat jeugd op een laagdrempelige manier kennis kan maken met sport- en beweegactiviteiten in de buurt. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de Koningsspelen, de TeamNL Sportexperience en Le Champion.

Door samenwerking en samenhang te initiëren;

Toelichting: relevante stakeholders maken beleidskeuzes op basis van de visie op beweegwijsheid en dragen bij aan de realisatie hiervan.

Om de beweegwijsheid van de jeugd te vergroten, is het essentieel om effectief samen te werken met verschillende andere contexten, zoals eerder beschreven. Deze contexten hebben namelijk ook een grote invloed op de verschillende componenten van beweegwijsheid. De ontwikkeling van beweegwijsheid is een gedeelde verantwoordelijkheid.

Door een integrale benadering kunnen we een breder en effectiever bereik realiseren, wat uiteindelijk leidt tot een grotere beweegwijsheid onder de jeugd. De samenwerking en samenhang met de andere contexten, gaan we als volgt bevorderen:

- Door relevante stakeholders en coalities in kaart te brengen en met hen in gesprek te gaan over nut en noodzaak van het gedachtegoed van beweegwijsheid;
- Door bestaande coalities te benutten (bijvoorbeeld MDT, NJC, buitenspeel/ samenspeel);
- Door de verschillende stakeholders samen te brengen in een integraal platform;
- Door vervolgens samen toe te werken naar een aantal gerichte acties die bijdragen aan het bevorderen van beweegwijsheid in de andere contexten;
- Door eventueel een gezamenlijke lobby te organiseren.

Door de “kweekvijver” te vergroten;

Toelichting: het vergroten van de spreekwoordelijke kweekvijver van sporters, zodat de kans groter wordt dat hier potentiële topsporters tussen zitten.

Naast dat we voldoende aandacht besteden aan de jeugd die nog niet sport of dreigt te stoppen met sport, is er ook een grote groep sporters die fanatiek en ambitieus zijn: de ambitieuze sporters. Deze groep bestaat uit jongeren die plezier hebben in sporten en een sterke drang voelen om zichzelf voortdurend te verbeteren en hun grenzen te verleggen. Het is van groot belang dat we deze sporters blijven uitdagen en ondersteunen in hun sportieve motivatie en ambities. Wanneer we erin slagen om deze ambitieuze sporters te blijven stimuleren, is de kans groter dat er onder hen jongeren zijn met de wil, ambitie en aanleg om later ook de top te kunnen bereiken. Dit draagt bij aan het vergroten van de spreekwoordelijke kweekvijver.

Om deze ambitie duurzaam te verwezenlijken is er geen noodzaak om al op jonge leeftijd aparte routes op te tuigen die kunnen leiden naar topsport, maar aandacht voor deze groep is cruciaal (Lundberg et al., 2025). Om de kweekvijver zo groot mogelijk te houden, gaan we het volgende realiseren:

Het bevorderen van verbindingen: Samenwerking en kennisdeling organiseren tussen en binnen betrokken partijen (zoals sportaanbieders, sportbranches, sportbonden, topsportorganisaties, gemeenten en TeamNL Centra en ook met partijen als onderwijs en medische organisaties) is noodzaak, door:

- Het opstellen van een gezamenlijk begrippenkader, zodat in het land dezelfde taal wordt benut en gesproken over hoe we omgaan met de jeugd in de sport;
- Het stimuleren en coördineren van samenwerking en kennisdeling tussen betrokken partijen;
- Het identificeren van een aantal uitgangspunten/ verschillmakers die een positief effect hebben op het voorkomen van uitval en het bevorderen van doorstroom, en daarmee het vergroten van de kweekvijver.

Door het verantwoord herkennen en verantwoord ontwikkelen van talentvolle sporters.

Toelichting: de opleiding naar topsport op een verantwoorde wijze organiseren.

Om de opleiding naar topsport op een veilige en verantwoorde wijze te organiseren, is het nodig de verbinding met breedtesport te verstevigen (voor zowel de doelgroep ambitieuze jeugdsporters als sporters met een handicap) en om te investeren in talentontwikkeling.

Om talentvolle sporters verantwoord op te leiden, gaan we het volgende realiseren:

- Uitbreiding aantal competente hoofdcoaches talentontwikkeling bij bonden, volgens de principes van beweegwijsheid;
- Uitbreiding aantal competente talentcoaches binnen programma's, volgens de principes van beweegwijsheid;
- Route van 8 jaar voor het podium volledig gezamenlijk oppakken en monitoren met het betrokken speelveld inclusief aandacht voor uitstroom talentvolle sporters;
- Zorgdragen dat alle opleidingsprogramma's leerzame stages kunnen organiseren;
- Ontwikkelprogramma voor talentvolle talentcoaches, waarbij ze ook vrij kunnen worden gemaakt om dit programma te volgen;
- Financiële ondersteuning voor talentvolle sporters om de opleiding betaalbaar te houden voor hun ouders;
- Optimaliseren van de huidige inzet op het gedragsdomein om enerzijds sporters competenties mee te geven die ook van waarde zullen zijn in de maatschappij en anderzijds een bijdrage leveren aan het optimaliseren van de veilige en verantwoorde omgeving waarbinnen sporters actief zijn.

3. Randvoorwaarde: toegankelijkheid

Als randvoorwaarde bij alle bovenstaande strategieën en acties geldt dat sportaanbieders goed toegankelijk moeten zijn, alle jeugd moet toegang hebben tot een sportplek.

De sociaaleconomische positie van een kind zou geen invloed mogen hebben op hun deelname aan sport- en beweegactiviteiten. Op dit moment is dat helaas wel het geval. Kinderen uit gezinnen met een lagere sociaaleconomische positie (SEP) hebben vaak minder toegang tot sportfaciliteiten, lidmaatschappen of passende begeleiding. Dit vergroot de ongelijkheid in kansen, gezondheid en persoonlijke ontwikkeling. Om gelijke kansen voor alle jeugdigen te bevorderen, is het essentieel om drempels weg te nemen — bijvoorbeeld op het gebied van financiële middelen, bereikbaarheid en beschikbaar aanbod. Door gerichte maatregelen te nemen, kunnen we een inclusieve sportomgeving creëren waarin ieder kind, ongeacht achtergrond of thuissituatie, actief kan deelnemen.

Naast sociaaleconomische drempels ervaren ook kinderen en jongeren met een lichamelijke of verstandelijke beperking vaak belemmeringen in het sporten en bewegen. Daarom sluiten we aan bij de ambities uit de Sportakkoord-pijler Inclusie en diversiteit, met daarin onder andere de strategie ‘Sporten voor mensen met een handicap vanzelfsprekend in 2030!’. Binnen deze strategie staat het vergroten van toegankelijkheid centraal — denk aan sporthulpmiddelen, vervoer, aangepaste accommodaties, financiën en specifieke begeleiding. Het doel is om ook voor deze doelgroep een gelijkwaardige en vanzelfsprekende deelname aan sport en bewegen mogelijk te maken.

4. Tot slot: perspectief

Om een duurzame verandering te bewerkstelligen, zullen we dit najaar, als uitwerking van dit plan, een perspectief naar de toekomst schetsen. We werken toe naar een **programmaplan Jeugdsport en talentontwikkeling 2026-2032** waarin aandacht is voor beleidsaanbevelingen, concrete acties, maatregelen en voorwaarden van beleid. Centraal in dit plan staat het gedachtegoed dat de inzet op beweegwijsheid in alle contexten bijdraagt aan een leven lang sporten en bewegen én aan de duurzame ontwikkeling van talent.

Bovendien hebben we nadrukkelijk aandacht voor het feit dat inzet op beweegwijsheid niet alleen voorbehouden is aan de context sport. We zullen actief de verbinding aangaan met partijen uit de contexten *schoolomgeving*, *openbare ruimte* en *thuisomgeving*. Dit doen we onder meer door relevante stakeholders en coalities in kaart te brengen en bestaande coalities te benutten.

Hoe weten we of onze inspanningen werken?

Naast bovengenoemde uitwerkingen hebben we in het voorgenomen programmaplan aandacht voor de wijze waarop we inzicht hebben in de resultaten van de inzet. We maken een voorstel hoe we onze eigen acties monitoren en benoemen wanneer we tevreden zijn. Daarnaast maken we ook gebruik van de exercitie van het Platform beweegwijsheid¹ dat bezig is om het begrip beweegwijsheid meetbaar te maken.

¹ [Consortium Beweegwijsheid – Mulier Instituut](#)